

HỘI ÁI HỮU BIÊN HOÀ

Website: <http://hoiaihuubienhoatx.org>
Email liên lạc: datlam1951@yahoo.com

Hội Ái Hữu Biên Hoà hân hạnh giới thiệu đến quý vị bài **Chè Huỳnh Thị Ngà** của thân hữu **Trần Đình Phước** đóng góp trên diễn đàn. Hội chân thành cảm tạ tác giả. Kính mời thưởng lãm.

Trân trọng.

CHÈ HUỲNH THỊ NGÀ

Kỷ Niệm Tuổi Học Trò

(Con gái bà chè Huỳnh Thị Ngà là cựu học sinh Trường Nữ Trung Học Lê Văn Duyệt đứng bên trái).

Đường Trần Quang Khải, khu Tân Định, chỉ là một con đường nhỏ độ vài trăm thước. Giới hạn đầu đường là Hai Bà Trưng và cuối đường là Đinh Tiên Hoàng. Trên đoạn đường này có rất

nhiều cửa hàng, cửa tiệm bán các món ăn, thức uống nổi tiếng và hấp dẫn. Tuy nhiên khi nói về món chè, thì bất cứ học sinh nào ở Sài Gòn cũng đều công nhận và tấm tắc khen ngợi chè Huỳnh Thị Ngà là không thể chê vào đâu và cũng không nơi nào có thể sánh được! Ăn một lần là nhớ suốt đời. Ăn rồi cứ muốn ăn hoài. Nếu chưa ăn là coi như thiếu sót lớn trong đời học sinh dài lung tón vãi, ăn no lại nằm.

Tại sao lại có tên là chè Huỳnh Thị Ngà? Có lẽ không ai có thể trả lời được! Theo tôi, vì xe chè nằm trên đường Trần Nhật Duật, có trường trung học tư thục do bà Huỳnh Thị Ngà làm Hiệu Trưởng, nên bà con tự đặt tên là chè Huỳnh Thị Ngà cho tiện bề sổ sách.

Xe chè nằm ở góc đường Trần Quang Khải và Trần Nhật Duật. Đối diện phía bên kia đường là đường Bà Lê Chân có tiệm bán dụng cụ học sinh Kim Thạch, có bà Sáu Già bán trà Huế và hai bàn đá banh, có nhà in Bùi Văn Tạ và Bảo Sanh Viện Hà Đông Hà. Ngoài ra có quán cơm tấm chả, bì, sườn nướng, hột gà ốp-la và cà-phê pha bằng vọt của vợ chồng con trai Nghệ Sĩ Lão Thành Cải Lương Bảy Nhiêu.

Ban đầu, xe chè nằm phía bên trường Huỳnh Thị Ngà, cạnh bên có xe bán và đồ xí-ngầu ăn bò viên của một người Việt gốc Hoa. Học sinh đồ với ông thường thua. Trong trường hợp thắng, ông chủ Tàu thường chung cho những viên bò viên nhỏ và chất lượng kém hơn là những viên mua ăn bình thường.

Về sau, xe chè dời sang phía đối diện, nhưng cũng nằm trên đường Trần Nhật Duật. Nhìn sang là đình Phú Hoà. Nơi đây các đoàn hát bộ thường đến tập dợt và trình diễn vào những ngày có lễ lớn như Vu Lan và Tết Nguyên Đán. Kế xe chè là cà-phê bình

dân của chị Tư, xe nước mía của chị Hai gần đó. Hai quán này và xe chè là nơi học sinh các lớp Độ Nhị Cấp trường Huỳnh Thị Nga thường tụ tập la ó, quậy phá, chọc gheo các nữ sinh của bất cứ trường nào đi ngang qua.

Sau đó tất cả các em trai chỉ thua quý và ma đều âm thầm, lặng lẽ vào chiều Thứ Bảy, khi những chàng Alpha Thủ Đức, còn gọi là các con Kiến Vàng được về phép cuối tuần xuất hiện. Các chàng đến đón các em đệ nhất, đệ tam, đệ nhị và cả các em đệ tứ để đi dạo phố, xi-nê hay ăn kem. Mỗi khi như thế, các đàn anh nhìn đám con trai nhóc tí đang tụ tập, hình như thầm nhủ: "Các em muốn được như các "Qua" bây giờ, thì hãy lo học kiếm cái Tú Tài một, để đi sĩ quan, mà được đeo cái quai chảo. Còn lơ tơ mơ ham cua đào, cua ghê không chịu học là mang cánh gà chiên bơ, hay đơ dèm cùi bắp suốt đời đó nghen!!!"

Bà chủ chè cùng gia đình từ miền Bắc di cư vô Nam năm 1954. Trên đầu bà lúc nào cũng quán khăn bằng nhung đen. Cách bày trí xe chè rất giản dị gồm: các hũ keo lớn đựng đậu xanh, đậu đen, bánh lọt, nước dừa, chanh muối và nước đường. Ngoài ra, cũng bán thêm một ít sương sa và sương sáo. Cách làm đậu xanh và đậu đen của bà phải nói là một nghệ thuật. Không ai tài nào có thể bắt chước vào đâu được. Đặc biệt, món bánh lọt nước dừa thì tuyệt cú mèo và cách thắng đường ai cũng đưa hai tay lên đầu bái phục, "thật ngọt ngào và thơm phức như đường mía lau!"

Mỗi khi tan lớp, học sinh các nơi thường nườm nượp kéo đến đây như đi xem hội chợ. Xe đạp, Vélo Solex, Mobylette... đậu choán cả đường đi. Nào là học sinh các trường: Bác Ái, Bán Công Hoài An, Bồ Đề, Cao Thắng, Chu Văn An, Cửu Long, Đạt Đức, Gia Long, Hàn Thuyên, Hồ Ngọc Cẩn, Kiến Thiết, Jean-Jacques Rousseau, La San Đức Minh, Les Lauriers, Lê Văn Duyệt, Lê Bảo

Tịnh, Marie Curie, Nguyễn Ngọc Linh, Nguyễn Thượng Hiền, Nguyễn Trãi, Nguyễn Trường Tộ, Nguyễn Duy Khang, Pasteur, Quốc Anh, Régina Pacis, Saint Exupéry, Saint Thomas, Sương Nguyệt Ánh, Taberd, Thời Đại, Thượng Hiền, Trần Lục, Trung Thu, Trung Vương, Văn Hiến, Văn Lang, Văn Hoá Quân Đội, Văn Học, Võ Trường Toản, Vương Gia Cầm... và có cả Mạc Đĩnh Chi ở mãi tận Phú Lâm nữa!

Trong lúc đứng chờ chère, liếc qua, nhìn lại, rồi kên nhau, hoặc đôi khi lấy le với các em nữ sinh, để chứng tỏ là ta đây, nên đưa đến đánh lộn. Nhưng thời đó chỉ dùng tay, dùng chân mà thôi. Tuyệt đối! Không bao giờ dùng đến dao, hay bất cứ hung khí nào khác. Thường là bặt co tay đôi. Võ đài đã chiến được thiết lập ngay lập tức. Một khoảnh đất rộng. Dùng các cặp táp phân chia ranh giới. Hai đôi thủ đứng hai bên, lè lưỡi, cung hai đấm tay, lấy hai ngón tay trở và giữa kẹp ngón tay cái, cùng đứng thủ thế, nhún nha, nhún nhảy, nhích bên trái, rồi nhích bên phải, chạy vòng vòng lấy thế như hát xiếc.

Trong khi đó, bên ngoài các cổ động viên hai phe reo hò inh ỏi và cùng hô to "Đứa nào đánh trước làm Cha. Đứa nào đánh sau làm Con." Bỗng nhiên trong chốc lát, hai chàng học sinh còn búng ra sữa: một đứa tự nhiên được làm "Cha", còn một đứa tự nhiên bị làm "Con". Thế rồi hai đôi thủ thở mạnh, nhào tới, hít qua, hít lại, hít tới, hít lui. Các cổ động viên đẩy hai đôi thủ sát gần nhau, rồi sau đó là một màn quần thảo. Cuối cùng, cả hai ngã lăn kềnh xuống đất. Đến khi người lớn can ngăn được, thì một anh quần áo rách tả tơi, đầu tóc luộm thuộm. Còn một anh thì trầy chân, sứt tay, sứt trán, lỗ mũi ăn trầu, cái đầu xĩa thuốc.

Sau đó thì giảng hoà và bắt tay huề nhau. Các nữ sinh đứng xem, được dịp đưa tay che mũi cười mỉm chi. Riêng, hai nam sinh chỉ

một phút bốc đồng, nổi máu anh hùng chứng tỏ ta đây với các nữ sinh về nhà chắc là bị ba má đánh đòn.

Chè Huỳnh Thị Ngà đã đem đến bao nhiêu mối tình thuở học trò. Đã có trường hợp hai cô cậu nhờ xe chè mà trở nên duyên vợ chồng. Xe chè, đúng là sợi dây tơ hồng cột hai trẻ ăn chưa no, lo chưa tới.

Hồi còn là học sinh trung học Đệ Nhất Cấp trường Huỳnh Thị Ngà, khi học sinh kéo đến đông, bà chủ xe chè trở tay không kịp, trong khi con gái duy nhất của bà là học sinh Trường Nữ Trung Học Lê Văn Duyệt đi học chưa về để phụ bà. Lúc đó, bà thường nhờ tôi bào đá, rửa ly, mang chè cho khách, thu tiền và thối tiền. Hồi nhỏ, thế mà tôi đã có uy tín về tiền bạc rồi đó, "thủ quỹ bất đắc dĩ."

Sau khi học sinh về hết. Tôi giúp bà lo thu dọn chiến trường cho lẹ. Bà dúi vào tay tôi năm cúc và thưởng cho tôi một ly đá bào nhân đầy ắp, cho thêm vào một chút xíu nước đường và vài lát chanh muối. Tôi nhắm mắt mơ màng thưởng thức, rồi tưởng như mình đang được lên thiên đàng. "Ôi! Sao mà hạnh phúc trong tâm tay, chưa có bao giờ đẹp như hôm nay."

Sau này, khi trưởng thành bước chân vào đời quân ngũ, mỗi lần được về phép, tôi cũng bằng mọi cách dành thời gian đến thăm quán chè của bà, ít nhất một hay hai lần. Khi ăn xong, tôi cũng đều mua thêm vài bịch chè, đựng trong bao nylon, mang về cho anh em trong nhà cùng thưởng thức.

Dù trải qua bao nhiêu năm tháng vật đổi, sao dời, vật giá gia tăng, nhưng chất lượng chè Huỳnh Thị Ngà cũng không thay đổi một chút nào hết!

Sau 30 tháng 04, năm 1975, bà bán chè lớn tuổi và cũng bắt đầu mệt mỏi. Bà giao lại cho con gái tiếp tục sự nghiệp. Lúc này khách đến ủng hộ không còn đông như trước, vì người ta còn phải chạy lo cơm, lo gạo hàng ngày, lấy đâu mà dám mơ tưởng đến cháo với chè!

Khoảng đầu năm 2006, tôi có dịp về Sài Gòn. Khi ghé ăn chè, cô chủ cho biết "Bây giờ bán buôn ế ảm lắm! Thuế má, vật giá mỗi ngày một gia tăng khủng khiếp, chịu không thấu, chắc là phải giải nghệ thôi!" Rồi một thời gian sau, tôi nghe tin xe chè không còn tồn tại nữa. Tôi thoáng buồn trong giây lát, như mất mát một cái gì quý giá trong đời.

Cuối năm 2009, tình cờ gặp lại cô bán chè tại chợ Tân Định. Nay đã là bà ngoại, bà nội. Cô cho biết không thể tiếp tục bán nữa, vì hết vốn, vì vắng khách, vì bị dẹp lòng lề đường, vì bận bịu con đàn, cháu đống và quá chán nản.

(Nơi xe chè Huỳnh Thị Nga tồn tại hơn nửa thế kỷ. Nơi học sinh các trường thường tề tựu về đây khi tan học. Tất cả chỉ còn là kỷ

niệm tuổi học trò. Nhìn hình ảnh này, các học sinh ngày ấy sẽ có một chút buồn man mác. Ôi! Thời gian trôi qua sao nhanh quá!)

Ngẫm nghĩ lại, xe chè Huỳnh Thị Ngà đã xuất hiện trên đường Trần Nhật Duật, khu Tân Định, thấm thoát được hơn nửa thế kỷ. Xe chè đã đem lại cho bao nhiêu tuổi hồn nhiên, hoa mộng những kỷ niệm đẹp của một thời thơ ngây cắp sách đến trường. Những học sinh đã từng thưởng thức món chè độc đáo Huỳnh Thị Ngà năm nay đã ngoài 50, 60, 70 tuổi. Nếu nghe tin xe chè không còn nữa, chắc là họ cũng sẽ thoáng một chút bâng khuâng, bồi hồi, rung động và nuối tiếc!

Chia tay cô bán chè. Tôi vừa đi vừa khẽ hát nhỏ:

“Chạnh lòng thương nhớ những phút xưa, phút xưa qua qua rồi.

*Lạnh lòng tưởng nhớ bóng dáng ai in sâu trong lòng tôi,
Đường xưa còn đó, nắng vẫn lên, vẫn trăng treo ven đồi.
Mà hình bóng cũ, thiếu trong tôi mỗi khi nghe chiều rơi...”*

(Đường Xưa Lối Cũ - Nhạc Sĩ Hoàng Thi Thơ)

Trần Đình Phước

(San José, California)

